

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pluralita obhájců

Poměrně dlouho bylo v našem trestním právu opomenuto řešení problematiky, zda má obviněný právo na to, aby byl hájen více obhájci či zda může obviněného hájit obhájce pouze jeden (jde o tzv. pluralitu obhájců, kdy obviněný v jednom proti němu vedeném trestním řízení udělil plnou moc dvěma nebo více obhájcům, a to každému samostatně, čehož následkem je každý z těchto obhájců vybaven samostatnými obhajovacími právy a povinnostmi, jež nejsou odvozeny od postavení druhého obhájce).

Poměrně dlouho bylo v našem trestním právu opomenuto řešení problematiky, zda má obviněný právo na to, aby byl hájen více obhájci či zda může obviněného hájit obhájce pouze jeden (jde o tzv. pluralitu obhájců, kdy obviněný v jednom proti němu vedeném trestním řízení udělil plnou moc dvěma nebo více obhájcům, a to každému samostatně, čehož následkem je každý z těchto obhájců vybaven samostatnými obhajovacími právy a povinnostmi, jež nejsou odvozeny od postavení druhého obhájce).

To, že v trestním řádu nebylo žádné ustanovení, které by problém přípustnosti více obhájců u jednoho obviněného upravovalo, je zarážející už vzhledem k té skutečnosti, že trestní řád z roku 1950 obhajobu více obhájci výslovně umožňoval. Trestní řád ve všech aspektech počítal pouze s jedním obhájcem. Trestní řád se zabýval otázkou více obhájců pouze v souvislosti s důvody nutné obhajoby, a to v případě, že došlo ke spojení věcí ke společnému projednání a rozhodnutí a obviněnému byl v každé z těchto věcí ustanoven obhájce.

I když v praxi je pravidlem, a to i dnes, že si obviněný zvolí jednoho obhájce, není vyloučeno, že se obviněný například ve složitějším případě a s ohledem na faktické specializace jednotlivých advokátů nebo v souladu se rčením: Víc hlav víc ví, zvolí pro svůj případ dva nebo i více obhájců. Řadu let se vedly diskuse o přípustnosti plurality obhájců. Ve své většině se odborná veřejnost klonila k názoru, že současné působení více obhájců v trestním řízení je přípustné. Tyto úvahy pramenily především ze skutečnosti, že tehdy platný trestní řád obhajobu obviněného více obhájci v žádném ustanovení výslovně nevylučoval. Navíc se vycházelo z přesvědčení, že pokud trestní řád příslušný počet obhájců nevymezuje, tak ho ani neomezuje, z čehož tak bylo možné dovodit, že pluralita obhájců je přípustná.

K dané problematice se vyjádřil i Ústavní soud v Nálezu III. ÚS 308/97, kde uvedl, že obhajoba obviněného v průběhu celého trestního stíhání dvěma nebo více obhájci není zákonem vyloučena; je-li obviněný obhajován dvěma nebo více obhájci a nejde-li o případ, kdy obhájci ex lege svědčí samostatné procesní postavení, jednají obhájci vždy za obviněného a výlučně jeho jménem a v důsledku toho sluší takto prováděnou obhajobu v každé její fázi procesně pokládat za jednotný procesní úkon, neboť takový úkon je vždy podmíněn procesním postavením obviněného a k němu se upíná, a proto obhajoba je dovršena teprve tehdy, je-li dána příležitost k jejímu uplatnění všem obhájcům, kteří se na obhajobě obviněného podílejí, přičemž pokud jde o zákonem stanovené lhůty, ty - z procesní pozice obviněného - jsou naplněny okamžikem, kdy proběhnou vůči všem procesně oprávněným včetně obviněného samotného.

Lze tedy jen přivítat, že v současné době platný trestní řád zmínku o možnosti zvolit si dva nebo více obhájců obsahuje. Dle dikce ustanovení § 37 odst. 3 trestního řádu, jestliže si obviněný zvolí dva nebo více obhájců a orgánu činném v trestním řízení zároveň neoznámí, kterého z těchto obhájců

zmocnil k přijímání písemností a k vyrozumívání o úkonech trestního řízení, určí jej předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce, přičemž své rozhodnutí je povinen oznámit všem zvoleným obhájčům. Z uvedeného tedy pramení, že v českém trestním řízení je současné působení více obhájců jednoho obviněného výslovně umožněno, přičemž z užití výrazu dva nebo více obhájců je zřejmé, že trestní řád počet takto zvolených obhájců neomezuje.

V této souvislosti trestní řád upravil i způsob doručování a vyrozumívání o úkonech. Na rozdíl od citovaného Nálezů Ústavního soudu, který uvedl, že příležitost k uplatnění obhajoby musí dostat všichni obhájci obviněného, z čehož plyne, že také všichni obhájci, musí být orgány činnými v trestním řízení vyrozumívání o každém úkonu, zvolil zákonodárce úpravu, která se blíží koncepci hlavního obhájce, jež se využívá v některých zahraničních úpravách. Podle těchto úprav má obviněný povinnost zvolit si jednoho hlavního obhájce z těch obhájců, které si zvolil, a kterému jsou pak zasílána vyrozumění o procesních úkonech a doručovány písemnosti. Z hlediska ekonomičnosti a ušetření nákladů trestního řízení lze volbu tohoto způsobu úpravy plurality obhájců schválit.

I když je jistě chvalitebné, že trestní řád již obsahuje výslovnou úpravu problematiky plurality obhájců, nelze si nepovšimnout, že možnost více obhájců se nereflektovala i v jiných ustanoveních trestního řádu a chybí tak úprava základních otázek, jež s touto problematikou souvisí jako práva a povinnosti více obhájců, práva obhájců při hlavním líčení, problematika závěrečné řeči, využívání opravných prostředků atd. Lze tak jen doporučit, aby se i s těmito otázkami zákonná úprava co nejdříve vypořádala.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)